

De Nederlandse Ambassade in Berlijn

Een van de mooiste ambassades van ons koninkrijk ligt in Berlijn. Aan de (rivier) Spree op een van de historische plaatsen van de stad, naast een oude sluis, die tot op de dag van vandaag nog functioneert. De architect van het gebouw is Rem Koolhaas, die borg staat voor een spectaculaire uitvoering en vorm. Een van de doorkijken in het gebouw laat de uitkijktoren zien en is een officieel beschermd stadsgezicht, waar ook buitenlandse zaken niets meer aan kan en mag wij-

zigen. Omdat Gispen sinds enige tijd de enige inrichter voor alle ambassades is, werden wij uitgenodigd om deel te nemen aan een Rietveld expositie. Deze expositie werd door de gehele ambassade heen opgebouwd samen met Vitra, Rietveld-by-Rietveld en Cassina. Voor Gispen een van de eerste gelegenheden om de Mondial-stoel aan het publiek te tonen. Uw reporter heeft de ambassade 2 maal bezocht. De eerste keer op 2 februari voor de officiële opening door Ben van

Berkel met een lezing over het Mercedes museum en de tweede keer op 28 april j.l. aan het eind van de 3 maanden expositie. De belangstelling voor de expositie is groot en de ambassade wil de termijn met 3 maanden verlengen. Onderstaande foto's geven een aardig beeld van de expositie.

Dick Deelen

Van de voorzitter

Nummer 8 van "Oud & Nieuws" verschijnt vlak voor de beurs Neocon in Chicago, waar Gispen zich begin juni voor het eerst presenteert aan de Amerikaanse markt. Waarom is dit nu voor Oud & Nieuws interessant? Omdat daar óók de Mondial getoond zal gaan worden. Een prachtig voorbeeld hoe Oud en Nieuw samenkomen en ook een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van Gispen: "Gispen in Amerika". Gispen is er van overtuigd dat juist in Amerika de sterke historie van Gispen gewaardeerd zal worden en een basis zal bieden voor verkoop van producten uit het heden. In dat kader is het leuk te melden dat de contacten, die in november 2006 in Nederland gelegd zijn met een conservator van het MoMa (Museum of Modern Art) in New York toen deze gast was van Gispen en het Centraal Museum in Utrecht, geleid hebben tot de ingebruikname van een heruitgave van de Mondial-stoel op zijn kamer in New York! Daarnaast worden er door deze conservator verwoede pogingen gedaan een originele Mondial in bezit te krijgen voor de vaste collectie van het MoMa! Daar kunnen we dan als vrienden van de Stichting Gispen Collectie trots op zijn. Een echte "Gispen" in één van de meest prestigieuze musea ter wereld!

Herinnering

In de vorige Oud & Nieuws stond een speciaal aanbod van het boek: 'Mondial -Gispen & Rietveld'. Dit is nog steeds van kracht!!! 'Vrienden van' kunnen in het bezit komen van dit prachtige boek door overmaking van € 10,- op bankrekeningnummer 60.17.04.940 t.n.v. Stichting Gispen Collectie onder vermelding van: "Mondial Boek". Dit bedrag is inclusief verzendkosten en is nog onder de kostprijs! Binnen een week zal het boek dan opgestuurd worden. Zorg wel dat het verzendadres duidelijk vermeld is.

John Venneman

Voorzitter

Overlijden Jos van den Berg

Het trieste bericht heeft ons bereikt dat Jos van den Berg, oud medewerker van Gispen en vrijwilliger van de Stichting Gispen Collectie op 59 jarige leeftijd is overleden. Ondergetekende is ooit (1980) bij Gispen begonnen als opvolger van Jos, toen hij naar Vd Stroom vertrok. Maar eenmaal Gispenaar: altijd Gispenaar. We bleven elkaar zien en de laatste jaren zelfs zeer regelmatig in zijn rol als filmmaker voor de Stichting, iets wat hij samen met Peter Baauw deed. Als voorzitter van de Stichting spreek ik hiervoor mijn grote dank uit en wens de familie heel veel sterkte met het verlies.

- > Van de voorzitter
- > Een ontmoeting met Cees Schillemans
- > De Ploeg in Bergeijk dicht
- > De Nederlandse Ambassade in Berlijn
- > Weetjes

Colofon

Bijdragen

Sylvia van Schaik
John Venneman
Dick Deelen
Guus Larsen
Fotoredactie
Diane van Veen
Vormgeving
Tamara van den Berg
Distributie
Gerry Lippes
Redactionele coördinatie
Guus Larsen

E-mail

museum@gispen.nl

Weetjes

Wist u dat Leerlingen van de Gispen bedrijfsschool destijds deze brancard hebben vervaardigd?

Uiteraard van metalen buis, geheel uitklapbaar en scharnierbaar om de patient optimaal te ondersteunen tijdens het horizontale vervoer. Koord door de koperen ogen van het canvas zorgden voor een stevige bevestiging aan het buis. Het Gispen-logo heeft door de jaren wel enige verandering ondergaan.

Wist u dat het Amsterdamse veilinghuis Christie's onlangs een witte versie uit 1923 van de beroemde rood-blauwe stoel van Gerrit Rietveld voor het recordbedrag van € 264.000,- heeft geveild?

Een ontmoeting met ... de heer Cees Schillemans

Cees Schillemans is grafisch vormgever en binnenhuisarchitect en werkte in de periode 1955-1993 bij de Koninklijke Glasfabriek Leerdam. Hij is in het bezit van een vijftal authentieke Mondial-stoelen. De heer Schillemans is gepensioneerd en verzamelt naast glaswerk ook meubelen en schilderijen. Samen met Guus Larsen (eindredacteur van Oud & Nieuws) en Peter Wever (een van de auteurs van het boekje over de Mondialstoel, waarover we in de vorige nieuwsbrief hebben geschreven), heb ik de heer Schillemans in Leerdam opgezocht.

Expo 1958

De Mondialstoel werd door Gerrit Rietveld samen met zijn zoon Wim Rietveld ontworpen voor de Wereldtentoonstelling/Expo 1958 te Brussel en geproduceerd door Gispens. Glasfabriek Leerdam had op de Expo een stand in het Nederlands paviljoen dat door Gerrit Rietveld werd ontworpen. De Expo 1958 was een van de eerste projecten die de heer Schillemans in samenwerking met zijn baas de beroemde glasontwerper Andries Copier voor Glasfabriek Leerdam deed. Hij herinnert zich dat er witte vloerbedekking lag in de stand van Leerdam en dat Gerrit Rietveld de kleur had bepaald. Copier en Rietveld waren goed bevriend. De ver-

lichting voor de vitrines in de Leerdam-stand waren speciaal voor de Expo door Philips gemaakt.

Mondial-stoel

De heer Schillemans vertelt dat hij denkt dat er ongeveer 65 stuks zijn gemaakt voor de Expo in Brussel. In het Nederlands paviljoen waren acht tot tien stoelen, rode polyester versies met een zwart stalen onderstel. De stoelen stonden rond een tafel in de tentoonstelling. Rietveld was hier niet blij mee en bepaalde dat ze wit moesten worden met een grijs onderstel. De stoelen werden verder gebruikt op allerlei functionele plekken in het Nederlands paviljoen. In de kantine stonden er circa 36 stuks. De rest van de stoelen werden gebruikt in het secretariaat met een zitje, in de wachtruimte bij de receptie en bij de telefoniste.

Showroom Glasfabriek Leerdam

Toen de Expo afgelopen was, mocht de Glasfabriek 12 Mondial-stoelen meenemen. In 1958 opende de Glasfabriek een nieuwe showroom. Copier had met Rietveld afgesproken dat de Mondial-stoelen in deze nieuwe showroom zouden komen te staan. De stoelen hebben er ruim tien jaar gestaan.

Copier ging in 1966 met pensioen en Cees Schillemans kreeg, naast zijn functie van Chef van de afdeling Presentatie, de afdeling Publiciteit erbij. Hiermee werd Schillemans ook verantwoordelijk voor de showroom.

De heer Schillemans en de Mondial

De directie wilde op een gegeven ogenblik de stoeltjes niet meer in de showroom en ze werden voor een appel en een ei verkocht. Schillemans kocht een vijftal Mondial-stoelen voor bij hem thuis. Een van de stoelen heeft de rode originele kleur. Schillemans vertelt dat hij de witte verf van een van de vijf stoelen heeft afgehaald en dat hij de stoel in de originele staat heeft teruggebracht zoals ze eerst door de firma Gispens werden afgeleverd voor het Nederlands paviljoen. De andere vier stoelen zijn wit zoals ze te zien zijn geweest op Expo. De stoelen worden nog dagelijks gebruikt en staan symbool voor een belangrijk jaar in zijn leven, het jaar 1958: het jaar waarin hij werkte aan zijn eerste grote opdracht voor Glasfabriek Leerdam en het jaar dat hij trouwde.

Sylvia van Schaik

De Ploeg in Bergeijk dicht

De productievervestiging van Weverij De Ploeg in Bergeijk gaat eind mei dicht. Eigenaar Vescom in Deurne, producent van wandbekleding en interieurstoffen, heeft dat gisteren aan het personeel (ruim vijftig medewerkers) laten weten. Het bedrijf wordt overgenomen door Hunter Douglas. Ongeveer de helft van het personeel kan aan de slag bij Douglas dochter Artex in Aarle-Rixtel. Voor 29 productiemedewerkers is werkgelegenheid bij een vestiging in Duitsland. "Een 'mission impossible' voor het personeel", aldus bestuurder Henk van Rees van FNV Bondgenoten. "Al op 25 mei worden de machines verplaatst naar Duitsland." Medewerkers die niet overgeplaatst willen worden naar Duitsland, kunnen gebruikmaken van een sociaal plan, waarbij de vakbond volgens Van Rees betrokken is geweest. Deze medewerkers zullen door Vescom worden ondersteund bij het vinden van werkgelegenheid elders. Hunter Douglas is voornemens het merk De Ploeg toe te voegen aan de collectie van dochteronderneming Artex. De stoffen zullen worden geproduceerd bij Gerns & Gahler, een Duitse dochteronderneming van de Vescom Groep. Volgens Vescom produceert de Bergeijkse weverij al jaren niet meer winstgevend door sterk toegenomen productiekosten en concurrentie. Door de productie te staken en te verplaatsen naar Duitsland kunnen er schaalvoordelen worden behaald, waardoor er winstgevend geproduceerd kan worden.

Met verbijstering heeft de redactie van Oud & Nieuws kennis genomen van bovenstaand bericht. De afgelopen jaren leed het bijna 85 jaar oude bedrijf, in 1991 door Vescom overgenomen, verlies. Vanwege een gift aan de Stichting Gispens Collectie is er in de uitgave 04-06 nog een publicatie verschenen onder de titel "sponsor in beeld". Lang zijn Gispens en De Ploeg met elkaar "verweven" geweest, zowel destijds voor de levering van stoffen voor lampekappen als later voor meubelen en gordijnstoffen.

Kernwaarden als design, innovatie en kwaliteit waren en zijn daarbij door de jaren heen uitgangspunt gebleven voor de stevige zakelijke relatie.

Historie

Opricht in 1923 als Coöperatieve Productie- en Verbruiksvereniging met een idealistische doelstelling door Frederik van Eeden. Hij richtte een vegetarisch herstellingsoord op met de naam Weverij De Ploeg. Voor het levensonderhoud produceerde men huishoudtextiel. Binnen de gemeenschap waren geen leiders of knechten. In 1925 moest men echter de deuren van het herstellingsoord al sluiten. Wel bleef men textiel produceren. Aanvankelijk werden handdoeken gemaakt, later verwierf het bedrijf faam met gordijnstoffen.

Grote namen in een klein dorp

In 1958 werd de huidige fabriek in Bergeijk in gebruik genomen. Het pand van De Ploeg is ontworpen door de wereldberoemde "De Stijl" architect en meubelontwerper Gerrit Rietveld. Het is het enige fabrieksgebouw in Nederland van zijn hand. Kenmerkend zijn z'n typisch gebogen schaaldaken van be-

ton; rond aan de ene kant en diagonaal aan de andere kant. De westgevel heeft een zaagtandvorm. De glazen puien zijn georiënteerd op het noorden en zuiden die een prachtige lichtinval bewerkstelligen. Voor de omliggende tuinen tekende Mien Ruys, ook wel beschouwd als de bekendste tuinarchitect in Nederland, een 17 hectare groot park, vol monumentale bomen, vijverpartijen en gazons.

Cultuurhistorische waarde

Het gezichtsbepalende complex van de weverij en omliggende tuinen zijn van grote cultuurhistorische waarde. Rietveld ontwierp ook nog twee woningen in Bergeijk; een voor de bezielende directeur Piet Bleijenburg en een voor de hoofdontwerper. Later kwamen daar nog een openbare klok en een bushalte bij. Tegenwoordig heeft de VVV zelfs een speciale Rietveld-wandeling uitgezet. De plannen van de nieuwe eigenaar, de Eindhovense woningcorporatie Wooninc. zijn nog niet bekend, maar zegt bij een nieuwe invulling, de waarde van het industriële erfgoed van De Ploeg te willen behouden, aldus het Eindhovens Dagblad van 4 mei j.l.

Guus Larsen

